

Odyoloji Bölümü Öğrencilerinin Mesleğe Yönelik Kaygı ve Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi

İnci ADALI¹, Büşra ULUDAĞ¹, Merve MERAL¹, Ahsen KARTAL¹, Emine ERBAŞARAN¹,
Sedanur İSKENDER¹, Özlem KONUKSEVEN¹

İstanbul Aydın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Odyoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı; Odyoloji Bölümünde okuyan öğrencilerin mesleki kaygı ve umutsuzluk düzeylerinin ve bunlar arasındaki ilişkilerin belirlenmesidir. Aynı zamanda; bu bölümde öğrenim gören öğrencilerin bölüm memnuniyeti, mesleki yeterlilik, mesleki farkındalık, mesleki saygınlık, mesleki kaygı ve sosyo-demografik özelliklerinin kaygı ve umutsuzluk düzeyleri ile ilişkileri incelenmiştir.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya beş üniversitenin Odyoloji Bölümünde okuyan 155 öğrenci dâhil edilmiştir. Öğrencilere, araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyo-demografik özellikler ve bölüm ile ilgili soruları içeren form, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri ve Beck Umutsuzluk Ölçeği (BUÖ) uygulanarak veriler toplanmıştır. Veriler SPSS 22 programı ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: “Mesleği seçme nedeni” değişkeni incelendiğinde bireyler arasında durumluk kaygı düzeyi ($p<0,05$) ve umutsuzluk düzeyi ($p<0,05$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Odyoloji bölümüne kendi isteği ile gelen öğrencilerin umutsuzluk düzeyi, mesleği farklı nedenlerle seçen öğrencilere göre daha düşük gözlenmiştir. Mesleği seçme nedeni “iş bulma kolaylığı” olan öğrencilerin durumluk kaygı düzeyi mesleği farklı nedenlerle seçen öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Aile geliri ‘5000 TL’ ve üzerinde olan öğrencilerin, sürekli kaygı ve umutsuzluk düzeylerinin, ‘0-2000 TL’ olanlara göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık ($p<0,05$) gösterdiği ve ailenin aylık gelir düzeyi arttıkça sürekli kaygı ve umutsuzluk düzeyinin azaldığı görülmüştür. “Alınan eğitimden memnuniyet” değişkeni incelendiğinde bireyler arasında sürekli kaygı düzeyi ($p<0,05$) arasında, “bölüm seçimi memnuniyet” değişkeni incelendiğinde bireyler arasında durumluk kaygı düzeyi ($p<0,05$), sürekli kaygı düzeyi ($p<0,05$) ve umutsuzluk düzeyi ($p<0,05$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Bireylerin umutsuzluk düzeyi ile durumluk kaygı ($p<0,05$) ve sürekli kaygı düzeyleri ($p<0,05$) arasında pozitif yönlü orta derecede; sürekli kaygı düzeyi ile durumluk kaygı düzeyi ($p<0,05$) arasında pozitif yönlü orta derecede istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Bu çalışmada Odyoloji Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin okudukları bölüm ile ilgili memnuniyet düzeyleri, aday oldukları meslek ile ilgili farkındalıkları, meslek yaşantılarına yönelik kaygı ve umutsuzluk seviyeleri tespit edilmiştir. Sosyo-demografik özelliklerin bu değişkenler üzerindeki etkileri ortaya konmuştur. Sosyo-demografik özelliklerine bağlı olarak değişiklik göstermekle birlikte, öğrencilerin önemli bir oranda mesleğe ve mesleki geleceklerine yönelik kaygı ve umutsuzluk yaşadıkları görülmüştür. Türkiye’de gelişim süreci hala devam eden odyoloji bilim alanının önemli temsilcileri olan odyologların eğitim sistemini-mesleki yaşantılarını detaylı inceleyecek çalışmalar bu mesleğin sağlıklı bir şekilde yapılmasına ve meslek elemanlarının verimliliklerine büyük katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Odyoloji, durumluk-sürekli kaygı envanteri, Beck umutsuzluk ölçeği, iş bulma kolaylığı, bölüm seçim memnuniyeti

ABSTRACT

Determining Anxiety and Hopelessness Levels of Audiology Students Towards the Profession

Objective: The aim of our study is determining the level of occupational anxiety and hopelessness levels of the audiology program students. The relationship between the levels of anxiety, hopelessness, occupational anxiety and sociodemographic characteristics of the students are also investigated in this study.

Materials and Methods: 155 students studying in the Audiology Programme of 5 universities were included. The questionnaire form was consisted of questions about students’ socio-demographic characteristics and Audiology programme they have been studying. Additionally, the data obtained with State-Trait Anxiety Inventory and Beck Hopelessness Scale was evaluated by IBM SPSS 22 programme.

Results: There were statistically significant differences in the level of anxiety ($p<0,05$) and the level of hopelessness ($p<0,05$) with the variable “reason for choosing the profession”. The hopelessness level (5.24 ± 3.30) of the students who came to audiology department at their own will was lower than the students who chose the profession for different reasons. The status anxiety level (44.80 ± 10.28) of students who chose the profession because of its convenience for employment was found to be higher than those who chose the profession for different reasons. Students with family income of ‘5000 TL’ and above showed statistically significant difference ($p<0,05$) in their continuous anxiety and despair levels compared to those of ‘0-2000 TL’ and continued anxiety and hopelessness levels decreased as the monthly income level of the family increased. There were statistically significant differences between “satisfaction with education” and continuous anxiety ($p<0,05$) and; between “satisfaction with selection of department” and status anxiety ($p<0,05$) and; between continuous anxiety ($p<0,05$) and hopelessness ($p<0,05$). A moderately positive correlation was determined between status anxiety ($p<0,05$) and continuous anxiety ($p<0,05$), and also between “continuous anxiety” and “Status Anxiety” ($R=0.65$, $p<0.05$) according to evaluations which are based on BHS.

Conclusion: In this study, the satisfaction levels of the students studying at the Department of Audiology, their awareness about the profession, the anxiety and hopelessness levels were determined. The effects of socio-demographic characteristics on these variables were revealed. Although it varies depending on socio-demographic characteristics, it is seen that students experience a significant amount of anxiety and despair about their profession and professional future. The development process in Turkey will still ongoing. Audiologists are important representatives of audiology science, Further studies on education system-professional life of audiologists will contribute the profession to be structured in a strong manner and make professional staff more efficient.

Key Words: Audiology, state-trait anxiety inventory, Beck hopelessness scale, ease of finding a job, department selection satisfaction

Cite this article as: Adalı, İ., Uludağ, B., Meral, M., Kartal, A., Erbaşaran, E., İskender, S., Konukseven, Ö. (2019). Odyoloji Bölümü Öğrencilerinin Mesleğe Yönelik Kaygı ve Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi. TJAHR 2019; 2(3):65-74.

Correspondence Address/Yazışma Adresi: İnci ADALI, İstanbul Aydın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Odyoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye
E-mail: inciadali@aydin.edu.tr

Received/Geliş Tarihi: 20.11.2019, **Accepted/Kabul Tarihi:** 11.12.2019, **Available Online Date/Çevrimiçi Yayın Tarihi:** XX.12.2019

©Copyright 2019 by Turkish Association of Audiologists and Speech Pathologists - Available online at <http://tjaudiologyandhear.com/>
©Telif Hakkı 2019 Türkiye Odyologlar & Konuşma Bozuklukları Uzmanları Derneği - Makale metnine <http://tjaudiologyandhear.com/> web sayfasından ulaşılabilir

GİRİŞ

Odyoloji işitme ve denge ile ilgili çalışmaların yapıldığı, işitme ve denge bozukluklarının araştırıldığı bilim dalıdır. Odyoloji biliminin uygulayıcılarına, meslek elemanlarına odyolog denir (<https://www.odyoloji.org.tr/kanun> Erişim Tarihi: 5 Mayıs 2019). Odyolog, odyoloji alanında lisans eğitimi veren fakülte veya yüksekokullardan mezun veya diğer lisans eğitimleri üzerine odyoloji yüksek lisansı veya doktora yapan, sağlıklı bireylerde işitme ve denge kontrolleri ile işitme bozukluklarının önlenmesi için çalışmalar yapan ve ilgili uzman tabibin teşhis veya tedavi için yönlendirmesine bağlı olarak işitme, denge bozukluklarını tespit eden, rehabilite eden ve bu amaçlarla kullanılan cihazları belirleyen sağlık meslek mensubudur (Kanun Sayısı: 6225, Kabul Tarihi: 06/04/2011).

Çalışma Alanları; yataklı tedavi kurumları, eğitim ve araştırma merkezleri, devlet kuruluşları, özel klinikler, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleridir. 2018–2019 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde; Devlet Üniversitelerinde 430, Vakıf Üniversitelerinde 694 olmak üzere toplam 1124 odyoloji kontenjanı mevcut bulunmuştur (<https://www.yok.gov.tr> Erişim Tarihi: 5 Mayıs 2019).

Üniversite dönemi, kişisel, sosyal ve ekonomik pek çok sorunla başa çıkmayı gerektiren bir dönemdir. Bu dönemde yaşanan önemli sorunlardan biri de umutsuzluktur (Şahin, 2009; Lester, 2013; Kılıç ve ark., 2014). Türk Dil Kurumu (TDK)'na göre umutsuzluk; 'umutsuz olma durumu, ümitsizlik'tir (www.tdk.gov.tr Erişim Tarihi: 03 Ocak 2018). Kişinin başarısızlıklarını hiçbir zaman yenemeyeceğine, problemlerini hiçbir zaman çözemeyeceğine inanması, gerçekçi bir nedeni olmadığı halde yaşantısına yanlış anlamlar yüklemesi ve amacına ulaşmak için çabalamadığı halde bunlardan negatif sonuçlar beklemesi olarak tanımlanmaktadır (Deniz ve ark., 2007). 1974'te Beck ve ark. umutsuzluğu ölçmek için Beck Umutsuzluk Ölçeğini (BUÖ) oluşturmuşlardır (Beck ve ark., 1974). BUÖ günümüzde en yaygın kullanılan umutsuzluk ölçeğidir (Velting, 1999). Ölçeğin Türkiye'deki geçerlik ve güvenilirliği Seber ve ark. (1993) tarafından yapılmıştır.

Üniversite öğrencileri öğrenimleri boyunca aileden ayrılma, yeni çevre-arkadaş edinme, yalnız kalma korkusu, ekonomik güçlükler, yurt hayatına alışma, gelecekteki mesleği ve çalışma hayatıyla ilgili kaygı gibi sorunlarla karşılaşmaktadır (Tezel ve ark., 2009). TDK kaygıyı "Genellikle kötü bir şey olacakmış düşüncesiyle ortaya çıkan ve sebebi bilinmeyen gerginlik duygusu" olarak tanımlamıştır (Deniz ve ark., 2007). Bireylerde değişik düzeylerde bulunan kaygının derecesi ve çeşidi önemlidir. Tehlikeli koşulların yarattığı geçici durumlara bağlı olarak gözlenebilen durağan kaygı türü "durumluk kaygı", içten kaynaklanan, bireye öz değerlerinin tehdit edildiği hissini veren, bireyin içinde bulunduğu bazı durumları stresli olarak yorumlamasına yol açan kaygı türü ise "sürekli kaygı" olarak tanımlanmaktadır (Lester, 2015).

Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçekleri klinik ve araştırma ortamlarında en yaygın kullanılan kaygı ölçekleri arasındadır. Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri (State-Trait Anxiety Inventory-STAI) Spielberger ve ark. (1970) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkiye'deki geçerlik ve güvenilirliği Öner ve Le Compte (1985) tarafından yapılmıştır.

Üniversite sayısının ve yeni açılan bölümlerin/programların hızlı artışı, rekabetin artmasına sebep olmaktadır. Üniversite öğrencilerinin bu rekabet ortamına kendilerini hazırlama adına yaptıkları yatırımların karşısında en büyük kaygı; işsizlik olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durum, öğrencilerin gelecekteki beklentilerine yönelik umutsuzluğa yol açmaktadır. Üniversite eğitimi esnasında iş seçimi, iş hayatına yönelik planları, arkadaşlıkları, iş bulamama korkusu ve çeşitli sorumluluklar da öğrencileri umutsuzluğa düşürecek, kaygı yaratıcı faktörler olarak görülebilmektedir (Aydın ve Tiryaki, 2017). Üniversite öğrencilerinde umutsuzluk ve kaygı düzeylerinin belirlenebilmesine yönelik yapılmış olan birçok çalışma bu durumu desteklemektedir (Kaya ve Varol, 2004; Dereli ve Kabataş, 2009; Korkmaz ve ark., 2013; Yılmaz ve ark., 2014; Armuşen ve ark., 2016).

Sağlık meslek gruplarından olan Odyoloji meslek özlük haklarının geçerli olmaması; mesleki iş yerlerini açamamak, işitme cihazlarının endikasyonunda kliniklerde uygun cihaz uygulaması yapamamak ve cihaz reçetesi yazamamak, özel sektörde yani özel hastanelerde, işitme cihazı satış ve uygulama merkezlerinde ve özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde odyoloji istihdam bilincinin oluşmaması, Odyoloji mesleğinin tanınmaması ve Odyoloji bölümünde artan mezun sayısına rağmen devlet kadrolarında atamaların azlığı gibi faktörler ile umutsuzluk ve kaygı düzeyleri artmaktadır. Bu bağlamda sosyal medyada odyologlar ve öğrenciler arasında yapılan paylaşımlar bu duyguları pekiştirmektedir.

Bu çalışmanın amacı; Odyoloji programı öğrencilerinin mesleki kaygı ve umutsuzluk düzeylerinin ve arasındaki ilişki seviyesinin belirlenmesidir. Çalışmanın amacı aynı zamanda; bölümde öğrenim gören öğrencilerin bölüm memnuniyeti, mesleki farkındalık, mesleki kaygı ve sosyo-demografik özelliklerinin kaygı ve umutsuzluk düzeyleri ile ilişkilerini incelemektir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma, İstanbul Aydın Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından 09,05,2019 tarihinde 2019/94 kayıt numarasıyla onaylanmıştır.

Çalışma 2018–2019 Eğitim Öğretim yılında bahar döneminde yapılmıştır. 5 üniversitenin Odyoloji Bölümünde okuyan 155 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 121 kız, 34'ü erkektir. Öğrencilere, araştırmacılar tarafından oluşturulan sosyo-demografik özellikler ve bölüm ile ilgili sorular, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri ve Beck Umutsuzluk Ölçeği

uygulanarak, çalışma verileri toplanmıştır. Anket formu gözlem altında öğrencilere uygulanmıştır. Araştırmaya katılan bireylere çalışma ile ilgili bilgiler yüz yüze anlatılmış ve Gönüllü Onam Formu ile onayları alınmıştır.

Öğrencilerin kaygı düzeylerini belirlemek için Durumluk Kaygı Ölçeği ve Sürekli Kaygı Ölçeği kullanılmıştır (Öner & Le Compte, 1985). Durumluk Kaygı Ölçeği; belirli durum ve koşullarda bireyin kendini nasıl hissettiğini, Sürekli Kaygı Ölçeği ise; bireyin içinde bulunduğu durumdan ayrı olarak, kendini nasıl hissettiğini saptamaktadır. Her ölçek 20 maddelik iki tür ifade içermektedir. Doğrudan ifadeler olumsuz duyguları, tersine dönmüş ifadeler ise olumlu duyguları dile getirir. Durumluk kaygı ölçeğinde cevaplar 4'lü Likert tipi ölçek (hiç, biraz, çok, tamamıyla) ile değerlendirilmiştir (Cronbach Alpha: 0,93). Sürekli kaygı ölçeğinde de bireylerin cevapları 4'lü Likert tipi ölçek (hiçbir zaman, bazen, çok zaman, hemen her zaman) ile belirlenmiştir (Cronbach Alpha: 0,97). Her iki ölçekten elde edilen toplam puan değeri 20 ile 80 arasında değişmektedir. Büyük puan yüksek kaygı seviyesini, küçük puan ise düşük kaygı seviyesini göstermektedir (Öner & Le Compte, 1985). Durumluk-Sürekli Kaygı düzeyini belirlemekle ilgili kesin bir kesme noktası bulunmamakla birlikte 1,5'den az-düşük, 1,5-2,5'den az-orta, 2,5 ve üzeri-yüksek olarak değerlendirilmiştir.

Öğrencilerin umutsuzluk düzeylerini belirlemek için Beck Umutsuzluk Ölçeği (BUÖ) kullanılmıştır. Seber ve ark. (1993), BUÖ'nün Türkiye'deki geçerliliği ve güvenilirliği üzerine yaptıkları çalışmada Cronbach Alpha katsayısını 0,86 olarak bulmuşlardır (Seber, 1993). Umutsuzluk düzeyini belirlemekle ilgili kesin bir kesme noktası bulunmamakla birlikte 0,33'den az-düşük, 0,33-0,66'dan az-orta, 0,66 ve üzeri-yüksek olarak değerlendirilmiştir. BUÖ "Evet, Hayır" seçeneklerinden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 20'dir. BUÖ'nün 11 (2, 4, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 18 ve 20. Maddeler) doğru, 9 yanlış (1, 3, 5, 6, 8, 10, 13, 15, 19. Maddeler) yanıt anahtarı vardır ve uyumlu her yanıt için 1, uyumsuz her yanıt için 0 puan verilmektedir. Ölçekten elde edilen toplam puan umutsuzluk değerini göstermektedir. (Beck ve ark., 1974). Araştırmanın verilerinin değerlendirilmesinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Veri analizlerinde; frekans hesaplamaları One-Way ANOVA, Ki-Kare, t-Testi ile yapılmıştır. Korelasyon analizleri ise Pearson Korelasyon analizi ile hesaplanmıştır. Anlamlılık seviyesi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Bu çalışmaya beş üniversiteden 19-26 yaş arasında 121 kız (%78,1) öğrenci, 34 erkek (%21,9) öğrenci katılmıştır. Çalışmamızda yaş, cinsiyet, yaşadığı yer, ailesinin yaşadığı yer ile durumluk-sürekli kaygı ve umutsuzluk düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Bununla birlikte; ailenin aylık geliri, mesleği seçme nedeni, alınan eğitimden memnuniyet, bölüm seçiminden memnuniyet gibi değişkenlerle öğrencilerin durumluk kaygı, sürekli kaygı

ve umutsuzluk düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$) (Tablo 1).

Öğrencilerin ortalama durumluk kaygı puanları $40,26\pm 10,32$ (min: 20, maks: 80); sürekli kaygı puanları $40,83\pm 9,01$ (min: 20, maks: 80) ve umutsuzluk puanları $5,04\pm 3,51$ (min: 0; maks: 20) olarak hesaplanmıştır. Erkekler ile kadınlar arasında durumluk kaygı düzeyi ($t=1,89$, $p>0,05$), sürekli kaygı düzeyi ($t=-0,87$, $p>0,05$) ve umutsuzluk düzeyi ($t=-0,46$, $p>0,05$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır (Tablo 1).

"Ailenin gelir düzeyi" değişkeni ile sürekli kaygı düzeyi ($F=10,32$, $p<0,05$) ve umutsuzluk düzeyi ($F=7,46$, $p<0,05$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Aile geliri '5000 TL' ve üzerinde olan öğrencilerin, sürekli kaygı ve umutsuzluk düzeylerinin, '0-2000 TL' olanlara göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık ($p<0,05$) gösterdiği ve ailenin aylık gelir düzeyi arttıkça sürekli kaygı ve umutsuzluk düzeyinin azaldığı görülmüştür (Tablo 1).

"Mesleği seçme nedeni" değişkeni ile durumluk kaygı düzeyi ($F=3$, $p<0,05$) ve umutsuzluk düzeyi ($F=9,68$, $p<0,05$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Odyoloji bölümüne kendi isteği ile gelen öğrencilerin umutsuzluk düzeyi ($5,24\pm 3,30$) mesleği farklı nedenlerle seçen öğrencilere göre daha düşük gözlenmiştir. Mesleği seçme nedeni iş bulma kolaylığı olan öğrencilerin durumluk kaygı düzeyi ($44,80\pm 10,28$) mesleği farklı nedenlerle seçen öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur (Tablo 1).

"Alınan eğitimden memnuniyet" değişkeni ile sürekli kaygı düzeyi ($F=10,75$, $p<0,05$) arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Eğitimden tamamen memnun olan öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin ($37,87\pm 9,52$) düşük olduğu gözlenmiştir.

"Bölüm seçiminden memnuniyet" değişkeni ile durumluk kaygı düzeyi ($F=4,32$, $p<0,05$), sürekli kaygı düzeyi ($F=20,77$, $p<0,05$) ve umutsuzluk düzeyi ($F=19,02$, $p<0,05$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Bölüm seçiminden memnun olmayan öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha yüksek düzeyde durumluk kaygı ($47,61\pm 10,76$) ve sürekli kaygı ($47,22\pm 7,48$) yaşadıkları bulunmuştur. Bölüm seçimindeki memnuniyete bakıldığında umutsuzluk düzeyi en düşük olan öğrencilerin bölüm seçiminde memnun olan öğrenciler olduğu gözlenmiştir (Tablo 1).

Odyoloji Bölümü öğrencilerininin BUÖ toplam skoru ile değişkenler arasındaki ilişki Tablo 2'de verilmiştir. BUÖ puanları ile aile geliri arasında negatif yönlü düşük ilişki ($p=0,006$, $r=-0,22$) görülmüş, aile geliri arttıkça düşük seviyede azalmaktadır. BUÖ puanları ile iş bulamama kaygısı arasında pozitif yönlü orta derecede ilişki ($p=0,00$, $r=0,37$) elde edilmiş, iş bulamama kaygısı arttıkça umutsuzluk da düşük seviyede artmaktadır. BUÖ puanları ile bölümü tekrar tercih etme durumu

Tablo 1. Bazı Değişkenler Arasındaki Durumluk-Süreklilik Kaygı Envanteri ve Beck Umutsuzluk Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	N	%	Durumluk Kaygı Puanı (Ort±SS)	İstatistik	Süreklilik Kaygı Puanı (Ort±SS)	İstatistik	BUÖ (Ort±SS)	İstatistik
Yaş (Yıl)	19	14	9	37,86±12,36	F=0,29 p=0,82	41,79±9,12	3,14±1,29	F=1,69 p=0,17
	20	29	18,7	40,90±7,85		41,45±7,60	4,79±3,61	
	21	38	24,5	40,18±8,62		41,95±10,23	5,37±2,81	
	22+	74	47,7	40,50±11,61		39,84±8,91	5,32±3,99	
Cinsiyet	Kadın	121	22	41,08±10,27	z=1,89 p=0,60	41,07±8,74	4,94±3,15	z=-0,46 p=0,64
	Erkek	34	22	37,32±10,11		39,97±10,01	5,38±4,63	
Doğum Yeri	İstanbul	51	32,90	39,22±11,48	z=-0,88 p=0,38	39,14±9,84	4,92±3,69	z=-0,64 p=0,52
	Diğer	104	67,10	40,77±9,72		41,66±8,51	5,10±3,44	
Öğrencinin Yaşadığı Yer	Yurt	50	32,25	40,70±8,84	F=0,09 p=0,96	41,43±9,39	4,74±2,98	F=0,07 p=0,99
	Aile	50	32,25	39,64±11,73		39,20±8,95	5,20±3,70	
	Özel ev	53	34,19	40,40±10,34		41,81±8,80	5,21±3,89	
	Akraba	2	1,31	41,00±15,55		40,00±5,65	4,00±0,00	
Ailenin Yaşadığı İl	İstanbul	55	35,48	38,67±11,56	z=-1,42 p=0,15	38,84±8,78	4,91±3,72	z=-0,74 p=0,45
	Diğer	100	64,52	41,13±9,52		41,93±9,00	5,11±3,41	
Ailenin Aylık Geliri	0-2000 ₺	20	12,90	43,60±7,19	F=2,63 p=0,07	44,85±8,46	6,60±4,18	F=7,46 p=0,04*
	2000-5000 ₺	69	44,51	41,20±10,74		41,87±9,14	5,32±3,40	
	5000+ ₺	66	42,59	38,26±10,40		38,53±8,53	4,27±3,26	
Mesleği Seçme Nedeni	Üniversite Sınav Puanı	38	24,51	39,37±9,55	F=3,00 p=0,02*	42,29±10,08	5,24±3,30	F=9,68 p=0,04*
	İş bulma kolaylığı	20	12,90	44,80±10,28		44,45±7,61	7,30±4,11	
	Aile/çevre isteği	26	16,77	42,19±8,27		39,65±7,02	3,88±2,62	
	Kendi isteğim	51	32,90	37,06±10,50		38,69±9,43	4,67±3,61	
	Diğer	20	12,92	43,05±11,66		41,45±8,44	4,85±3,31	
Alınan Eğitim Memnuniyeti	Tamamen memnunum	23	14,83	35,87±9,52	F=2,24 p=0,06	37,87±9,52	4,35±3,28	F=7,32 p=0,12
	Kısmen memnunum	94	60,64	40,12±9,38		39,89±7,89	4,64±3,28	
	Kararsızım	25	16,12	42,08±10,86		45,72±10,24	6,52±3,91	
	Kısmen memnun değilim	8	5,16	46,88±13,41		45,25±9,28	5,88±3,31	
	Hiç memnun değilim	5	3,25	43,40±15,91		40,60±11,97	7,00±5,38	
Bölüm Seçim Memnuniyeti	Çok Memnunum	15	9,67	39,20±11,58	F=4,32 p=0,002*	42,47±9,62	4,67±3,71	F=19,01 p=0,001*
	Memnunum	61	39,35	37,89±9,55		37,62±8,08	4,28±3,27	
	Bilmiyorum	28	18,06	38,82±9,92		40,36±7,65	4,36±3,03	
	Biraz memnunum	28	18,06	41,39±8,92		42,18±10,23	5,00±2,50	
	Memnun değilim	23	14,86	47,61±10,73		47,22±7,48	8,17±4,13	

* Anlamlılık değeri p < 0,05.

Tablo 2. Beck Umutsuzluk Ölçeği ile Bazı Değişkenlerin İlişkisinin İncelenmesi

	Beck Umutsuzluk Ölçeği	
	Korelasyon Katsayısı	p
Cinsiyet	0,05	0,52
Doğum Yeri	0,14	0,06
Öğrencinin Yaşadığı Yer	0,04	0,59
Ailenin Yaşadığı İl	0,02	0,73
Ailenin Aylık Geliri	0,22	0,006*
İş Bulamama Kaygısı	0,37	0,00**
Mesleki Yeterlilik	0,07	0,35
Bölümü Tekrar Tercih Etme Durumu	0,28	0,00**
Bölüm Seçim Memnuniyeti	0,29	0,00**

* Anlamlılık değeri p < 0,05, ** Anlamlılık değeri p < 0,001.

arasında pozitif yönlü düşük ilişki ($p < 0,00$, $r = 0,28$) bulunmuş, tekrar tercih etme durumunda düşük seviyede umutsuzluk artışı gözlenmiştir.

Çalışmada “Durumluk-Süreklilik Kaygı ve Beck Umutsuzluk Ölçeği” arasındaki istatistiksel ilişki Tablo 3’te verilmiştir. BUÖ ile durumluk kaygı ($r = 0,58$, $p < 0,05$) ve süreklilik kaygı ($r = 0,62$, $p < 0,05$) arasında pozitif yönlü orta derecede ilişki olduğu gözlenmiştir. Süreklilik kaygı ile durumluk kaygı ($r = 0,65$, $p < 0,05$) ve BUÖ ($r = 0,62$, $p < 0,05$) arasında pozitif yönlü orta derecede istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir. Durumluk kaygı ile BUÖ ($r = 0,58$, $p < 0,05$) ve süreklilik kaygı ($r = 0,63$, $p < 0,05$) arasında pozitif yönlü orta derecede istatistiksel olarak anlamlı ilişki elde edilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Durumluk Kaygı, Sürekli Kaygı ve Umutsuzluk Düzeyi Arasındaki İlişki-Pearson Korelasyon

		Beck Umutsuzluk Ölçeği	Durumluk Kaygı Puanı	Sürekli Kaygı Puanı
Beck Umutsuzluk Ölçeği	Korelasyon Katsayısı	1	,589**	,627**
	p		,000	,000
	N	155	155	155
Durumluk Kaygı Puanı	Korelasyon Katsayısı	,589**	1	,653**
	p	,000		,000
	N	155	155	155
Sürekli Kaygı Puanı	Korelasyon Katsayısı	,627**	,653**	1
	p	,000	,000	
	N	155	155	155

** Anlamlılık değeri p <0,001.

TARTIŞMA

Odyoloji Lisans Programı ilk kez 2011-2012 eğitim öğretim yılında İstanbul Üniversitesi'nde açılmıştır. Bu tarihten itibaren Odyoloji Lisans Programı açılan üniversite sayısı her geçen gün artmıştır. 2018 yılı itibarı ile mevcut öğrenci sayısı 3,083'dir. Buna rağmen devlet hastanelerinde toplam 114 kadrolu odyolog çalışmaktadır.

Günümüzde iş istihdamının üniversite mezunu sayısının artış göstermesine paralel ilerlememesi, üniversite okuyan öğrencilerde umutsuzluk, kaygı, depresyon gibi olumsuz etkiler sebep olmaktadır. Üniversite öğrenimine devam etmekte olan ve özellikle mezuniyet aşamasına gelmiş öğrencilerin sektöre atılmadan meslekleri ile ilgili umutsuzluk ve kaygılarının önceden belirlenmesi ve buna uygun olarak iyileştirici stratejiler düzenlenmesi diğer bölümlerde yapılan birçok çalışmada olduğu gibi Odyoloji bölümü için de gerekmektedir (Şahin, 2002; Dereli ve Kabataş, 2009; Gençay, 2009). Bu amaçla çalışmamızda Odyoloji bölümünde öğrenim görmekte olan öğrencilere Beck Umutsuzluk Ölçeği ve Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri uygulanmıştır.

Çalışmamızda cinsiyet faktörü ile kaygı ve umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Öğrencilerin umutsuzluk düzeyinde cinsiyetin hakim olmadığını gösteren çalışmalar bulunmaktadır (Arslan, 2007; Genç 2008). Çalışmamızdan farklı olarak, Karagün ve ark. (2009) yaptığı çalışmada kız öğrencilerin olaylara daha duygusal yaklaşması ve iş hayatında ayrımcılığa maruz kalacakları düşüncesinin duygusal durumlarını olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Dereli ve ark. (2009) yaptığı çalışmada Türk toplumunda ve iş hayatında erkeklerin rolü algısının ön planda olmasının, erkeklerde geleceğe yönelik umutsuzluk düzeyinin daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Cinsiyet faktörü açısından literatürde ortaya çıkan bu farklılıkların, toplumumuzda erkek ve kadınların farklı roller üstlenmesinden kaynaklandığı düşünülebilir.

Taslak ve Işıkay (2015) tarafından hemşirelik öğrencilerinin kaygı ve umutsuzluk düzeyine yönelik yapılan çalışmada 'okulu isteyerek tercih etme' değişkeni ile sürekli kaygı arasında ilişki incelendiğinde okulu isteyerek tercih edenlerin kaygı düzeylerinin okulu istemeyerek tercih edenlere göre daha düşük olduğu

saptanmıştır. Çalışmamızda benzer şekilde Odyoloji bölümüne kendi isteği ile gelen öğrencilerin, mesleği farklı nedenlerle seçen öğrencilere göre durumluk kaygı ve sürekli kaygı düzeylerinin daha düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Dereli ve ark. (2009) yaptıkları çalışmada, öğrencilerin mesleklerini seçme nedeni ile umutsuzluk düzeyi arasındaki ilişkiyi inceleyerek ailesinin isteği ile mesleği seçenlerin umutsuzluk puanlarının düşük olduğunu saptamıştır. Bunun sebebi olarak ise öğrencilerin kendileri için en doğru kararı ailelerinin verdiği ve iş bulma konusunda ailelerinin destek olacağını düşünmeleridir. Çalışmamızda umutsuzluk düzeyinin, aile/çevre isteği ile mesleği seçenlerde daha düşük, iş bulma kolaylığı sebebiyle mesleği seçenlerde en yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Taslak ve Işıkay (2015) yaptıkları çalışmada, öğrenim gördükleri kurumun eğitiminden tamamen memnun olmayan öğrencilerin, tamamen memnun olan öğrencilere göre daha yüksek durumluk kaygı, sürekli kaygı ve umutsuzluk yaşadıklarını tespit etmiştir. Bizim çalışmamızda benzer şekilde öğrencilerin aldığı eğitimden memnun olma düzeyi arttıkça, sürekli kaygı düzeylerinin düştüğü sonucuna varılmıştır. 2015 itibarıyla Türkiye'de açılan Odyoloji Bölümleri'nde Odyoloji alanında yeterli öğretim üyesinin olmaması öğrencilerin alınan eğitimden memnuniyetsizliğinin sebebi olabilir.

Ailenin gelir durumu ile umutsuzluk puanı arasındaki ilişkiye bakılan çalışmalarda farklı sonuçlar elde edilmiştir. Ailesinin gelir durumu yüksek olan öğrencilerin en yüksek umutsuzluk puanını aldığı çalışmalarda sebep olarak; çocuklarına her türlü maddi ve manevi desteği sağlayarak çocuklarından iş hayatına yönelik beklentilerini yüksek tutmaları ve bunun sonucunda öğrenciler üzerinde kaygı düzeyinin artış göstermesi verilebilir (Dereli ve ark., 2009; Çakmak & Hevedanlı, 2005). Ailesinin gelir durumu düşük olan öğrencilerin en yüksek umutsuzluk puanı aldığı çalışmalarda ise sebep olarak; ailelerin ekonomik problemlerden dolayı ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayamadıkları çocuklarının eksiklik ve güvensizlik hissetmeleri ve bunun sonucunda öğrenciler üzerinde kaygı düzeyinin artış göstermesi verilebilir (Şahin, 2002; Çakmak & Hevedanlı, 2005). Çalışmamızda ise ailelerin aylık geliri düştükçe öğrencilerde durumluk kaygı, sürekli kaygı ve umutsuzluk düzeylerinin arttığı görülmüştür.

Çalışmamızda iş bulamama kaygısı, bölümü tekrar tercih etme ve bölüm seçim memnuniyeti düzeyleri ile umutsuzluk düzeyi ilişkileri incelenmiştir. İş bulamama kaygısı arttıkça, umutsuzluk düzeyi de düşük seviyede artmaktadır. Buna sebep olarak gittikçe artan mezun sayısına rağmen iş istihdam alanlarının kısıtlı olması ve ekonomik kaygılar verilebilir (Aydın ve ark., 2013). Literatüre bakıldığında, diğer bölümlerle yapılan çalışmalardan farklı olarak çalışmamızda, bölümü tekrar tercih etme ve bölüm seçim memnuniyeti düzeyi arttıkça umutsuzluğun düşük seviyede arttığı sonucu elde edilmiştir. Öğrenim görmekte olduğu bölümden memnun olan ve tekrar tercih etmeyi düşünen öğrencilerde umutsuzluğun düşük seviyede artması odyologların kamuda ve özel merkezlerde açılan iş istihdamlarının yetersiz olması olabilir. Örneğin 2018/1 KPSS Planlama Özet Tablosu'nda yer alan bölümlere göre kontenjan sayısı Odyoloji için 10, diğer mesleklerden Ebelik için 947, Hemşirelik için 5582 ve 2018/5 KPSS Planlama Özet Tablosu'nda yer alan bölümlere göre kontenjan sayısı Odyoloji için 41, diğer mesleklerden Psikoloji için 211, Ebe için 1950, Hemşirelik için 7234 dir. (<https://www.aksam.com.tr/yasam/saglik-bakanligi-2018-personel-alimi-basvuru-sartlari-nedir-saglik-bakanligi-atama-son-dakika/haber-721733>; <https://www.saglikaktuel.com/haber/saglik-bakanligi-20185-kpss-ozet-tablosu-62171.htm>) Ulusal ve uluslararası yayınlarda Odyoloji bölümünde öğrenim görmekte olan öğrencilerde durumluk kaygı, sürekli kaygı ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki bakılmadığı için bölüm seçim memnuniyeti ve bölümü tekrar tercih etme durumu ile ilgili literatür karşılaştırması yapılamamıştır.

Odyoloji, işitme/denge bozuklukları tanı, tedavi ve rehabilitasyonu ile ilgilenen, devlet hastaneleri, özel hastaneler, rehabilitasyon merkezleri, işitme cihazları ve implantları uygulama merkezleri, endüstriyel sektör olmak üzere çok sayıda çalışma alanı olan bir bölüm olmasına rağmen öğrencilerin iş bulma kaygıları onları umutsuzluğa sürüklemektedir. Öğrencilerin kaygı düzeylerinin ortadan kaldırılması ve mesleği daha yüksek düzeyde benimsemeleri için gerekli önlemler alınmalıdır. Bu doğrultuda; iş arama, bulma, en önemlisi bu süreçte ortaya çıkan işsizliğin psikolojik etkileri ve baş etme yöntemleri konusunda rehberlik hizmetlerinin sağlanması, mezunlara istihdam alanlarının yaratılması, odyologların meslek tanımının ve sahada görev alırken ihtiyaç duydukları görev tanımlarının objektif şekilde "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" (Kanun no: 6225, Kabul Tarihi: 06,04,2011) ve "Sağlık Meslek Mensupları İle Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmeliğin" (Resmi Gazete Sayı: 29007, 22,05,2014) uygulanması ve meslek istihdam haklarının diğer meslek grupları tarafından istihdam edilmemesi gerekmektedir. Çalışma alanlarında çıkarılacak yönetmelikle; örneğin işitme cihazı satışı ve uygulama merkezlerinde ve devlet hastanelerinde en az bir odyolog bulunması zorunluluğu gibi yönetmelikler istihdamı artıracak, meslek kaygısını azaltacaktır

ve halkımıza işitme sağlığı hizmeti gerçek meslek sahibi Odyologlar tarafından verilecektir.

Çalışmamızın beş üniversite ile sınırlandırılmış olması çalışmanın en önemli kısıtlılığıdır. Bu nedenle çalışma sonuçları için genelleme yapılamamaktadır. Çalışmaya daha fazla üniversitenin dâhil edilmesiyle Odyoloji öğrencilerinin umutsuzluk ve kaygı düzeyleri ile ilgili çok daha güvenilir ve geçerli sonuçlara ulaşılabileceğini düşünmekteyiz.

Sonuç olarak; Odyoloji Bölümü öğrencilerinin mesleğe yönelik umutsuzluk yaşadıkları ve umutsuzluğa aile gelir düzeyi, mesleği seçme nedeni, alınan eğitimden memnuniyet, bölümden memnun olmama gibi birçok faktörün etkili olduğu görülmüştür.

Bu çalışmada Odyoloji Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin okudukları bölüm ile ilgili memnuniyet düzeyleri, aday oldukları meslek ile ilgili farkındalıkları, meslek yaşantılarına yönelik kaygı ve umutsuzluk seviyeleri tespit edilmişti. Sosyo-demografik özelliklerin bu değişkenler üzerindeki etkileri ortaya konmuştur. Sosyo-demografik özelliklerine bağlı olarak değişiklik göstermekle birlikte, öğrencilerin önemli bir oranda mesleğe ve mesleki geleceklerine yönelik kaygı ve umutsuzluk yaşadıkları görülmüştür. Türkiye'de gelişim süreci hala devam eden odyoloji bilim alanının önemli temsilcileri olan odyologların eğitim sistemini-mesleki yaşantılarını detaylı inceleyecek çalışmalar bu mesleğin sağlıklı bir şekilde yapılmasına ve meslek elemanlarının verimliliklerine büyük katkı sağlayacaktır.

Ethics Committee Approval: The study was approved by Istanbul Aydın University Non-Interventional Clinical Research Ethics Committee on 09.05.2019 with the registration number 2019/94.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Informed Consent: The participants were informed about the study face to face and their consent was obtained with the Voluntary Consent Form.

Author Contributions: Concept - OK, IA; Design - OK, IA; Supervision - OK, IA; Resources - BU, MM, AK, Sİ, EE; Materials - MM, BU, AK, EE, Sİ; Data Collection and/or Processing - MM, AK, EE, Sİ; Analysis and/or Interpretation - OK, AK, MM, BU; Literature Search - BU, EE, Sİ; Writing Manuscript - OK, BU, MM, AK; Critical Review - OK, BU, MM, AK.

Conflict of Interest: No conflict of interest..

Financial Disclosure: None.

Etik Kurul Onayı: Araştırma, İstanbul Aydın Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından 09,05,2019 tarihinde 2019/94 kayıt numarasıyla onaylanmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış Bağımsız.

Hasta Onamı: Araştırmaya katılan bireylere çalışma ile ilgili bilgiler yüz yüze anlatılmış ve Gönüllü Onam Formu ile onayları alınmıştır.

Yazar Katkıları: Fikir -OK, IA; Tasarım - OK, IA; Denetleme - OK, IA; Kaynaklar -BU, MM, AK, Sİ, EE; Malzemeler - MM, BU, AK, EE, Sİ; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi - MM, AK, EE, Sİ; Analiz ve/veya Yorum - OK, AK, MM, BU; Literatür Taraması - BU, EE, Sİ; Yazıyı Yazan - OK, BU, MM, AK; Eleştirel İnceleme - OK, BU, MM, AK.

Çıkar Çatışması: Yoktur.

Finansal Destek: Yoktur.

KAYNAKLAR

- Aba G, Mete M. (2018). Sağlık Kurumları İşletmeciliği Programı Öğrencilerinin Umutsuzluk ve Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 16(3), 290-300. [CrossRef]
- Arslan, Ç. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Kaygı ve Kişisel Kararsızlık Düzeylerinin İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Aydın, A., & Tiryaki, S. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerini Etkileyen Faktörleri Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma (KTÜ Örneği). *Kastamonu Univ., Orman Fakültesi Dergisi*, 17(4), 715-722. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/388055>
- Aydın, M., Erdoğan, S., Yurdakul, M., & Eker, A. (2013). Sağlık yüksekokulu ve sağlık meslek lisesi öğrencilerinin umutsuzluk düzeyleri. *S. D. Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 1-6.
- Beck, A. T. (1974). Weissman A Lester D, Trexler L. The Measurement of Pessimism: The Hopelessness Scale. *J Consult Clin Psychol*, 42, 861-865. [CrossRef]
- Çakmak, Ö., & Hevedanlı, M. (2005). Eğitim ve Fen-Edebiyat Fakülteleri Biyoloji Bölümü Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 115-127. <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423879439.pdf>
- Deniz, M. E., Hamarta, E., Arslan, C., & Başçıftı, F. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Doyumu, Umutsuzluk ve Akademik Başarılarının Problem Çözme Yaklaşımları Açısından İncelenmesi. 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde Sunulan Bildiri, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Tokat.
- Dereli, F., & Kabataş, S. (2009). Sağlık Yüksekokulu Son Sınıf Öğrencilerinin İş Bulma Endişeleri ve Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi, *Yeni Tıp Dergisi*, 26, 31-36. <https://slidex.tips/download/sa-1-k-yksekokulu-son-s-n-f-rencilerinin-bulma-endi-eleri-ve-umutsuzluk-dzeyleri>
- Genç, H. (2008). Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Kaygı Düzeyleri Üzerine Bir Durum Çalışması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gençay, S. (2009). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Umutsuzluk ve Yaşam Doyumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(27), 380-388. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/70098>
- Gür, Ç., Koçak, N., & Alakoç Pirpir, D. (2014). Meslek Yüksekokulu Son Sınıf Öğrencilerinin Umutsuzluk Davranışlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 3(4), 10-23. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/314229>
- Karagün, E., & Çolak, S.(2009), "KPSS Sınavına Hazırlanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi", 6. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu Bildiri Kitabı, (s.350-361).
- Kaya, M., & Varol, K. (2004) İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Durumluk Sürekli Kaygı Düzeyleri Ve Kaygı Nedenleri (Samsun Örneği), *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17, 31-63. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/188564>
- Kılıç, S., Tektaş, N., & Pala, T. (2014). Devlet ve Vakıf Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Umutsuzluk Düzeylerinin Karşılaştırılması ve Umutsuzluk Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 18(2), 169-186. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/200534>
- Lester, D. (2013). Hopelessness in Undergraduate Students Around the World: A Review. *Journal of Affective Disorders*, 150(3), 1204-1208. [CrossRef]
- Lester, D. (2015). Hopelessness in Adolescents. *Journal of Affective Disorders*, 173, 221-225. [CrossRef]
- Öner, N., & Le Compte, A. (1985). Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Özmen, D., Dündar, P. E., Çetinkaya, A. Ç., Taşkın, O., & Özmen, E. (2008). Lise Öğrencilerinde Umutsuzluk ve Umutsuzluk Düzeyini Etkileyen Etkenler. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 9(1), 8-15.
- Seber, G. (1991). Beck Umutsuzluk Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliliği Üzerine Bir Çalışma. Yayınlanmamış Doçentlik Tezi. Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Bölümü, Eskişehir.
- Seber, G., Dilbaz, N., Kaptanoğlu, C., & Tekin, D. (1993). Umutsuzluk Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirliliği. *Kriz Dergisi*, 1(3), 139-142.
- Spielberger, C. D., Gorsuch, R. L., & Lushene, R. E. (1970). STAI Manual for the State-Trait Anxiety Inventory. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists' Press.
- Şahin A. (2002). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Umutsuzluk Düzeyi Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 13, 143-157. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/184475>
- Şahin, C. (2009). Eğitim Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Umutsuzluk Düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 271-286. <https://docplayer.biz.tr/13615440-Egitim-fakultesinde-ogrenim-goren-ogrencilerin-umutsuzluk-duzeyleri.html>
- Taslak, S., & Işıkyay, Ç. (2015). Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Eğitim Algıları ile Kaygı ve Umutsuzluk Düzeylerine Yönelik Bir Araştırma: Sağlık Yüksekokulu Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 108-115. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/196085>
- Tezel, A., Arslan, S., Topal, M., Aydoğan, Ö., Koç, Ç., & Şenlik, M. (2009). Hemşirelik Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri ve Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(4), 1-10. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/29479>
- Üngüren E, Ehtiyar R. (2008). Geleceğin Turizmçilerinin Umutsuzluk Tipolojilerinin Belirlenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Bahar 24, 201-19. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/70025>
- Yılmaz, İ. A., Dursun, S., Güngör Güzeler, E., & Pektaş, K. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Kaygı Düzeyinin Belirlenmesi: Bir Örnek Çalışma. *EJOVOC Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(4), 16-26. [CrossRef]

EKLER

ANKETİN UYGULANMA AMACI: Bu çalışmanın amacı, Odyoloji programı öğrencilerinin mesleki kaygı ve umutsuzluk düzeylerinin ve arasındaki ilişki düzeyinin belirlenmesidir. Bu bölümde öğrenim gören öğrencilerin bölüm memnuniyeti, mesleki yeterlilik, farkındalık, saygınlık, mesleki kaygı ve sosyo-demografik özelliklerinin kaygı ve umutsuzluk düzeyleri ile ilişkilerini incelemektedir.

Bu anket sonucu elde edilecek bilgilerle Odyoloji programı öğrencilerinin mesleki kaygı ve umutsuzluk düzeylerinin ve bunlar arasındaki ilişki düzeyleri belirlenecektir.

SOSYO-DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER

Cinsiyet:

Kadın Erkek

Doğum Yılı:

1997 ve daha büyük 1998 1999 2000

Sınıf:

1. Sınıf 2. Sınıf 3. Sınıf 4. Sınıf

Medeni Durumu:

Evli Bekar

Yaşadığı Yer:

Yurtta Aile ile Özel Ev Akraba Yanı

Bir İşte Çalışma Durumu:

Evet Hayır

Ailenin Geliri:

0-2000 TL 2000-5000 TL 5000 TL ve Üstü

1- Mesleği Seçme Nedenleri (En etkili olan seçeneği işaretleyiniz.)

- Üniversite sınavı puanım bu bölüme yettiği için
 İş bulma kolaylığı (atama vs.)
 Aile/çevre isteği
 Kendi isteğim/İlgi alanıma girmesi
 Diğer

2-Okulu Seçme Nedenleri (En etkili olan seçeneği işaretleyiniz.)

- Üniversite imkanlarını görmek
 Üniversite sınavı puanım bu okula yettiği için
 Okulun bulunduğu yerin aileme/evime yakın olması
 Yatay geçiş sınavı ile başka fakülteye geçme
 Diğer

3-Eğitim kurumunuzdan ne kadar memnunsunuz ?

- Tamamen memnunum
 Kısmen memnunum
 Kararsızım
 Kısmen memnun değilim
 Tamamen memnun değilim

4-Aldığınız eğitimden memnun musunuz ?

- Tamamen memnunum
 Kısmen memnunum
 Kararsızım
 Kısmen memnun değilim
 Tamamen memnun değilim

5-Aldığınız teorik eğitimin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

- Kesinlikle düşünüyorum
 Düşünüyorum
 Kararsızım
 Düşünmüyorum
 Kesinlikle düşünmüyorum

6-Okulunuzdaki klinik uygulamala laboratuvar imkanlarını yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

- Kesinlikle düşünüyorum
 Düşünüyorum
 Kararsızım
 Düşünmüyorum
 Kesinlikle düşünmüyorum

7-Okulunuzdaki klinik uygulamala saatlerinizin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

- Kesinlikle düşünüyorum
 Düşünüyorum
 Kararsızım
 Düşünmüyorum
 Kesinlikle düşünmüyorum

8-Okulunuzdaki klinik uygulamalarda etkin rol aldığınızı düşünüyor musunuz?

- Kesinlikle düşünüyorum
 Düşünüyorum
 Kararsızım
 Düşünmüyorum
 Kesinlikle düşünmüyorum

9-Mesleğe yönelik düzenlenen bilimsel etkinliklere katılır mısınız?

- Her Zaman
 Sıklıkla
 Bazen
 Nadiren
 Hiç

10-Mesleğe yönelik düzenlenen bilimsel etkinliklerde aktif rol alır mısınız?

- Her Zaman
 Sıklıkla
 Bazen
 Nadiren
 Hiç

11- Mezun olunca iş bulamama kaygınız var mı?

- Çok kaygılıyım
 Kaygılıyım
 Bilmiyorum
 Biraz kaygılıyım
 Kaygılı değilim

12-Mesleğinizin toplum tarafından yeterli saygıyı gördüğünü düşünüyor musunuz?

- Kesinlikle düşünüyorum
 Düşünüyorum
 Kararsızım
 Düşünmüyorum
 Kesinlikle düşünmüyorum

13- Kendinizi mesleki açıdan yeterli hissediyor musunuz?

- Çok yeterliyim
 Yeterliyim
 Bilmiyorum
 Biraz yeterliyim
 Yeterli değilim

14- Tekrar tercih yapacak olsanız bu bölümü seçer misiniz?

- Kesinlikle evet
 Evet
 Bilmiyorum
 Hayır
 Kesinlikle hayır

15- Yaptığınız bölüm seçiminden memnun musunuz?

- Çok Memnunum
 Memnunum
 Bilmiyorum
 Biraz memnunum
 Memnun değilim

16-Üniversitelerdeki kontenjan artışı sizi endişelendiriyor mu?

- Evet
 Bilmiyorum
 Hayır

17-Türkiye'deki mezun sayısı ihtiyaçtan fazla mı?

- Evet
 Bilmiyorum
 Hayır

18-Mesleğinizin istihdam sayısı yeterli mi?

- Evet
 Bilmiyorum
 Hayır

19-Mesleğinizin eğitim süresi yeterli mi?

- Evet
 Bilmiyorum
 Hayır

20-Meslek odanız var mı?

- Evet
 Bilmiyorum
 Hayır

21-Mesleğiniz ile ilgili bir dernek var mı?

- Evet
 Bilmiyorum
 Hayır

DURUMLUK VE SÜREKLİ KAYGI ÖLÇEĞİ

YÖNERGE: Aşağıda kişilerin kendilerine ait duygularını anlatmada kullandıkları bir takım ifadeler verilmiştir. Her ifadeyi okuyun, sonra da o anda nasıl hissettiğinizi ifadelerin sağ tarafındaki parantezlerden uygun olanını işaretlemek suretiyle belirtin. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Herhangi bir ifadenin üzerinde fazla zaman sarfetmeksizin anında nasıl hissettiğinizi gösteren cevabı işaretleyin.

		HİÇ	BİRAZ	ÇOK	TAMAMİYLE
1.	Şu anda sakınım	(1)	(2)	(3)	(4)
2.	Kendimi emniyette hissediyorum	(1)	(2)	(3)	(4)
3.	Su anda sınırlarım gergin	(1)	(2)	(3)	(4)
4.	Pişmanlık duygusu içindeyim	(1)	(2)	(3)	(4)
5.	Şu anda huzur içindeyim	(1)	(2)	(3)	(4)
6.	Şu anda hiç keyfim yok	(1)	(2)	(3)	(4)
7.	Başıma geleceklerden endişe ediyorum	(1)	(2)	(3)	(4)
8.	Kendimi dinlenmiş hissediyorum	(1)	(2)	(3)	(4)
9.	Şu anda kaygılıyım	(1)	(2)	(3)	(4)
10.	Kendimi rahat hissediyorum	(1)	(2)	(3)	(4)
11.	Kendime güvenim var	(1)	(2)	(3)	(4)
12.	Şu anda asabım bozuk	(1)	(2)	(3)	(4)
13.	Çok sinirliyim	(1)	(2)	(3)	(4)
14.	Sınırlarımın çok gergin olduğunu hissediyorum	(1)	(2)	(3)	(4)
15.	Kendimi rahatlamış hissediyorum	(1)	(2)	(3)	(4)
16.	Şu anda halimden memnunum	(1)	(2)	(3)	(4)
17.	Şu anda endişeliyim	(1)	(2)	(3)	(4)
18.	Heyecandan kendimi şaşkına dönmüş hissediyorum	(1)	(2)	(3)	(4)
19.	Şu anda sevinçliyim	(1)	(2)	(3)	(4)
20.	Şu anda keyfim yerinde.	(1)	(2)	(3)	(4)

		Hemen hemen hiçbir zaman	Bazen	Çoğu zaman	Hemen her zaman
21.	Genellikle keyfim yerindedir	(1)	(2)	(3)	(4)
22.	Genellikle çabuk yorulurum	(1)	(2)	(3)	(4)
23.	Genellikle kolay ağlarım	(1)	(2)	(3)	(4)
24.	Başkaları kadar mutlu olmak isterim	(1)	(2)	(3)	(4)
25.	Çabuk karar veremediğim için fırsatları kaçıırım	(1)	(2)	(3)	(4)
26.	Kendimi dinlenmiş hissediyorum	(1)	(2)	(3)	(4)
27.	Genellikle sakin, kendine hakim ve soğukkanlıyım	(1)	(2)	(3)	(4)
28.	Güçlüklerin yenemeyeceğim kadar biriktiğini hissedirim	(1)	(2)	(3)	(4)
29.	Önemsiz şeyler hakkında endişelenirim	(1)	(2)	(3)	(4)
30.	Genellikle mutluyum	(1)	(2)	(3)	(4)
31.	Her şeyi ciddiye alır ve endişelenirim	(1)	(2)	(3)	(4)
32.	Genellikle kendime güvenim yoktur	(1)	(2)	(3)	(4)
33.	Genellikle kendimi emniyette hissedirim	(1)	(2)	(3)	(4)
34.	Sıkıntılı ve güç durumlarla karşılaşmaktan kaçınırım	(1)	(2)	(3)	(4)
35.	Genellikle kendimi hüzünlü hissedirim	(1)	(2)	(3)	(4)
36.	Genellikle hayatımdan memnunum	(1)	(2)	(3)	(4)
37.	Olur olmaz düşünceler beni rahatsız eder	(1)	(2)	(3)	(4)
38.	Hayal kırıklıklarını öylesine ciddiye alırım ki hiç unutamam	(1)	(2)	(3)	(4)
39.	Aklı başında ve kararlı bir insanım	(1)	(2)	(3)	(4)
40.	Son zamanlarda kafama takılan konular beni tedirgin ediyor	(1)	(2)	(3)	(4)

BECK UMUTSUZLUK ÖLÇEĞİ (BUÖ)

Aşağıda geleceğe ait düşünceleri ifade eden bazı cümleler verilmiştir. Lütfen her bir ifadeyi okuyarak, bunların size ne kadar uygun olduğuna karar veriniz. Size uygun olanlar için “Evet”, uygun olmayanlar için ise “Hayır” sütununun altındaki kutuyu () işaretleyiniz.

1. Geleceğe umut ve coşku ile bakıyorum.

Evet Hayır

2. Kendim ile ilgili şeyleri düzeltemediğime göre çabalamayı bıraksam iyi olur.

Evet Hayır

3. İşler kötüye giderken bile herşeyin böyle kalmayacağını bilmek beni rahatlatıyor.

Evet Hayır

4. Gelecek 10 yıl içinde hayatımın nasıl olacağını hayal bile edemiyorum.

Evet Hayır

5. Yapmayı en çok sevdiğim şeyleri gerçekleştirmek için yeterli zamanım var.

Evet Hayır

6. Benim için önemli konularda ilerde başarılı olacağımı umuyorum.

Evet Hayır

7. Geleceğimi karanlık görüyorum.

Evet Hayır

8. Dünya nimetlerinden sıradan bir insandan daha çok yararlanacağımı umuyorum.

Evet Hayır

9. İyi fırsatlar yakalayamıyorum. Gelecekte yakalayacağıma inanmam için de hiçbir neden yok.

Evet Hayır

10. Geçmiş deneyimlerim beni geleceğe iyi hazırladı.

Evet Hayır

11. Gelecek benim için hoş şeylerden çok tatsızlıklarla dolu gibi gözüküyor.

Evet Hayır

12. Gerçekten özlediğim şeylere kavuşabileceğimi umuyorum.

Evet Hayır

13. Geleceğe baktığımda şimdikine oranla daha mutlu olacağımı umuyorum.

Evet Hayır

14. İşler bir türlü benim istediğim gibi gitmiyor.

Evet Hayır

15. Geleceğe büyük inancım var.

Evet Hayır

16. Arzu ettiğim şeyleri elde edemediğime göre bir şeyler istemek aptallık olur.

Evet Hayır

17. Gelecekte gerçek doyuma ulaşmam imkansız gibi.

Evet Hayır

18. Gelecek bana bulanık ve belirsiz gözüküyor.

Evet Hayır

19. Kötü günlerden çok iyi günler bekliyorum.

Evet Hayır

20. İsteddiğim herşeyi elde etmek için çaba göstermenin gerçekten yararı yok. Nasıl olsa onu elde edemeyeceğim.

Evet Hayır